

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Έν Ἑλλάδι Δρ. 8
Έν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. Λρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀ θ ῆ ν α ς

Αἱ φυλακίδες. Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλη ἐκ Κων)πόλεως ὅτι ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἐν Κων)πόλει πρεσβεΐας τῶν ἐξ μεγάλων δυνάμεων νὰ ἐφοδιασθῶσι καὶ μὲ δευτέραν φυλακίδα ὑπολείπεται μόνον νὰ διαβιβασθῇ ἡ διαταγὴ πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς φρουρούσας τὰ στενὰ τοῦ Ἑλλησπόντου ἵνα ἀφήσωσιν ἐλευθέραν τὴν διάβασιν τῶν φυλακίδων θεωρητικῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ μῆνα ἀπησχόλησε τὸν Σουλτάνον καὶ τὰς κυβερνήσεις τῶν ἐξ μεγάλων δυνάμεων, κατὰ τὴν ἐξέλιξιν δ' αὐτοῦ ἐπιστεύθη ὅτι σαθρὰ ἦτο ἡ ὁμοφωνία τῶν Μεγάλων δυνάμεων καὶ ὅτι ὀπισθεν τῆς ὁμοφωνίας ταύτης ὑπεκρύπτοντο ἀντιζηλῆαι μὴ ἐπιτρέψουσι εἰς ἐκάστην τῶν Δυνάμεων νὰ συνταχθῇ πρὸς τὰς γνώμας καὶ τὰ συμφέροντα ἐτέρας. Ὁ δὲ Σουλτάνος ὅστις ἀξιοθαύμαστον ἀπεδείξατο ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ συνέσει καὶ διπλωματικὴν δεξιότητα ἔγνω νὰ διακρίνῃ τὰ τρωτὰ τῆς ὁμοφωνίας μέρη καὶ νὰ ἐμμελῇ ἀποκρούων πᾶσαν πρότασιν δυνάμεν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξαψιν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ. Ἀπέκρουσεν, οὕτως ἐχούσης τῆς ὁμοφωνίας, τὴν εἰσοδὸν τῶν φυλακίδων εἰς τὸν Βόσπορον καὶ οὐδόλως ἐκάμψθη πρὸ τῶν ἀπειλῶν τῶν ἀγγλῶν πολιτικῶν οἵτινες ὡς ἐπαγγέλμα, κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας, ἀνέλαβον τὴν ἐκφώνησιν λόγων ἐπὶ συμποσίων ἢ ἐνώπιον ἐκλογικῶν διαμερισμάτων, διὰ τῶν ὁποίων παρίστων τὰ πράγματα τῆς ἀνατολῆς ζοφερὰ καὶ ἐξετόξευον παντίαι κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἀπειλὰς ἐν ἣ ἂν περιπτώσει δὲν ἤθελεν ἐπιστρέψῃ τὸν εἰσπλουν τῶν φυλακίδων διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου. Εἰς μάτην ὅμως κατηναλώθη ἡ εὐγλωττία τῶν Ἀγγλῶν ρητόρων. Δὲν ἴσχυσεν αὕτη νὰ πείσῃ τὸν Σουλτάνον νὰ ἀφήσῃ ἐλευθερον τὸν εἰσπλουν τὸν ἀντικτὸν τὰ στενὰ τοῦ Ἑλλησπόντου ἐξοπλήσθησαν καὶ ἐνισχύθησαν διὰ τῶν τελειοτέρων μέσων καὶ ἐφοδίων τῆς πολεμικῆς καὶ ναυτικῆς τέχνης ὥστε νὰ ἀποκρούσωσι πᾶσαν ἀπόπειραν ξένου πλοίου ὅπως διαπλεύσῃ τὰ στενὰ ταῦτα. Τοσοῦτον δι' αὐστηραὶ ἦσαν αἱ διαταγαὶ τὰς ὁποίας εἶχεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ φρούραρχος τῶν Δαρδανελλίων ὥστε καὶ πλοῖα ἐμπορικὰ ὑπὸ ἀγγλικὴν σημαίαν ὡς θεωρητικὰ ἐκληφθέντα ἐπυροβολήθησαν διότι δὲν ὑπῆκουσαν εἰς τὸ δοθὲν σημεῖον ὅπως ἀπομακρυνθῶσι τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν ἐσπέρᾳ δὲ πανσελήνῳ δελφίνες ἐξεληφθησαν ὡς τορπιλλοβόλα σκάφη καὶ ἐρρίφθησαν κατ' αὐτὴν ἐκατοντάδες κανονιοβολισμῶν ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἀκταῖς πυροβολείων. Ταῦτα πασιφανῶς κατεδήλουν τὴν ἀμετάρρεπτον ἀπόφασιν τοῦ Σουλτάνου, νὰ ἀποκρούσῃ πᾶσαν παραβίαν τοῦ Ἑλλησπόντου. Μᾶλλον κεραίας ἐξηγνέθησαν αἱ ἀπειλαὶ τῶν ἀγγλῶν καὶ δὲν ὑπῆρξαν ἱκαναὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὸ ἐπιδοκίμενον ἀποτέλεσμα, διότι πλὴν αὐτῆς καὶ τῆς Ἰταλίας αἱ ἄλλαι δυνάμεις ἀδιαφορίαν ἐδείξαν εἰς τὸ ζήτημα τῶν φυλακίδων καὶ ἐνίσχυσαν ἴσως τὴν ἀντίστασιν τοῦ Σουλτάνου. Ἡ Ρωσσία κυρίως διεδραμάτισε τὸ πρωτεῖον ἐν τῷ ζήτηματι τοῦτο πρόσωπον· ἐν ἀρχῇ συνεμερίσθη τὰς συμπαθείας τῶν Ἀγγλῶν ὑπὲρ τῆς Ἀρμενίας, συνετέλεσεν δι' ὅ,τι ἦτο δυνατόν, ἀνέκρουσεν εἴτα πρῶμναν, ἐπῆλθεν ἡ ὁμοφωνία, διεφώνησε καὶ πάλιν αὕτη ἀνέλαβε νὰ συνηγορήσῃ παρὰ τῷ Σουλτάνῳ ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσοδὸν τῶν φυλακίδων. Ὄντως μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' ἧς ὁ Νέλι-

δωφ ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου ἐξεδόθη ὁ ἰσχυρὸς. Εἶνε ἡ μόνη ἱκανοποίησις ἣτις λαμβάνεται ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως.

Σήμερον ἡ αὔριον θὰ διαπλεύσωσι τὸν Ἑλλησποντον τὰ θεωρητικὰ ἄτινα ὡς φυλακίδες τῶν πρεσβεϊῶν ὠρίσθησαν καὶ θὰ ἀγκυροβολήσωσιν εἰς Δολμὰ Μπαξέ. Ποῖος ὁ σκοπὸς αὐτῶν δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἐμφάνισις τῶν ὑπεμφαίνει διαρκῇ διαλαττορίαν καὶ ἀπειλὴν κατὰ τῆς παρατάσεως τῆς ἐκρύβου καταστάσεως εἰς τοὺς νομοὺς τῆς Τουρκίας. Πρὸ παντὸς ὅμως συμφέρον ἔχει αὐτὸς ὁ Σουλτάνος νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος καὶ διὰ πάσης θυσίας νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως, νὰ ἀφοπλίσῃ τὸν ὁθωμανικὸν ὄχλον ἀπὸ τὸν φανατισμὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατελήθη καὶ νὰ ἀποδώσῃ ἰσότητά καὶ δικαιοσύνην εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ. Ἡ παράτασις τῆς καταστάσεως γενεᾷ καθ' ἐκάστην ζητήματα σοβαρώτατα καὶ ἀπειλοῦσι ταῦτα αὐτὴν τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ ὁθωμανικοῦ Κράτους. Ἡ προσφυγὴ τοῦ Σαῖτ πασᾶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν πρεσβεΐαν μαρτυρεῖ ὅτι καὶ ὁ ἐσωτερικὸς ὁργανισμὸς τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως ἀπειλεῖται ὑπ' ἀνυπερβλήτων κινδύνων. Ἀδελφὸν δὲ ὁποίας τὸ μέλλον θὰ παρουσιάσῃ περιπλοκάς. Ἡ Τουρκία ἀγωνιζομένη νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν εἰς τοὺς νομοὺς τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀναμφιδόλως κατὰ τὸ ἔαρ θὰ ἀπασχοληθῇ ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βουλγάρων οἵτινες οὐ μόνον δὲν ἀπεθαρρύνθησαν ἐκ τῶν ἀποτυχῶν τοῦ παρελθόντος θέρους ἀλλὰ μᾶλλον θρασύτεροι ἐγίναν καὶ πολλὰς καταβάλλουν προσπάθειάς μετ' ἐπιτυχίας νὰ διεξαγάγωσι τὸν ἀγῶνα λίαν ταχέως. Ἡμεῖς θὰ ἐπισκοπήσωμεν τὰ γεγονότα ὡς ἀπλοὶ θεαταί, ὁδυρόμενοι διότι κατηναλώσαμεν καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον καὶ τὸ χρήμα ἄνευ ὠφελείας ἐθνικῆς καὶ ἀναμένομεν νῦν τὴν ἐπιείκειαν τῶν ὁμολογιούχων πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ.

Η ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ

II

Κατόπιν ὧν τούτων ἔρχεται τὸ ζήτημα τῆς ἐπικαιρότητος. Ἄν εἶναι σκόπιμος ἡ συνένωσις τῶν δημογεροντιῶν, εἶναι καὶ ἐπικαιρὸς; Φοβοῦμαι ὅχι, ὅχι, δέκα φορές ὅχι.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἡ ἐπαρχιακὴ δημογεροντία ἐξεδίκασε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος. Μετὰ διαβουκολήσεις, ἀπειλὰς, ὕβρεις, ἐπηρεάσεις καὶ φιλοπροσωπίας, τὸ δίκαιον καὶ ἡ τιμὴ ὑπερίσχυσε καὶ ὁ ἱατρὸς Τζέτζικας, ὁ παριστῶν πρόσωπον ἐλεοφάγου ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, κατεδικάσθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν κοινότητα Σοποτσελίου, τὰ χρήματα ἄτινα ὁ προπροκάτοχός του ἐν τῷ συζυγικῷ φίλτρῳ τῆς μακαρίτιδος Πηνελόπης Ν. Ἀθηνάσιου, εἶχε διαθέσει οὐχὶ ὡς προῖκά της, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν σχολείων, ἐκκλησιῶν καὶ ἀπόρων τοῦ χωρίου του. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ὁ κ. Τζέτζικας τὸ ἔστριψε διὰ Κωνσταντινουπόλιν, ἐφοδιασμένος μὲ τὴν εὐγλωττίαν του καὶ μὲ ἄλλα συγγενικά εὐχολόγια διὰ τὸν Πατριάρχην. Δὲν ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι καὶ ἡ ἀπίστευτος εἰδησις διεδόθη ὅτι ὁ Πατριάρχης ἀνέτρεψε τὴν ἀπόφασιν τῆς δημογεροντίας. Δὲν γνωρίζω ἀκόμη τοὺς λόγους τῆς Α Θ Παναγιότητος διὰ τὴν ἀνατροπὴν, οὔτε ἐπιθυμῶ νὰ τοὺς προδικάσω.

οὐχ ἦττον ἐξ ὧν γνωρίζω περὶ τῆς ὅλης ὑποθέσεως διστάζω νὰ πιστεύσω ὅτι πηγαῖουν ἀπὸ τὴν οὐσίαν τοῦ δικαίου καθ' ἑαυτὴν. Τὸ πρᾶγμα εἶναι φῶς φανερόν. Ὁ ἱατρὸς Τζέτζικας διωρίσθη κληρονόμος εἰς ξένα χρήματα καὶ ἀπὸ διαθέτην ἢ τὸ μόνον δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν συνίστατο εἰς παράνομον κατακράτησιν καὶ δολίαν σουφροποίησιν. Ὁ ἱατρὸς Τζέτζικας δὲν ἐκοπίασε διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν—ἐκτὸς ἂν ὁ γάμος θεωρηθῇ ὡς κόπος—δὲν τὰ ἤρρεν ἀπὸ τὸν πατέρα του, οὔτε καὶ ἀπὸ τὴν σύζυγόν του. Οἱ λόγοι τῆς ἀνατροπῆς λοιπὸν εἶνε ἀπλῶς δικονομικοί, τυπικοί, στρεψόδοκοι. Ἡ Α Θ Π. θὰ γνωρίζῃ ὅτι αἱ δημογερονταὶ ἐνεργοῦν κατ' αἵρετοκρισίαν. Αἱ δικονομικαὶ καὶ τᾶλλα νομικὰ ἐπιχειρήματα εἰσῆχθησαν βαθμυδὸν καὶ κατ' ὀλίγον εἰς τὴν διαδικασίαν ὑπὸ τῶν δικηγόρων πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐξ ἀνοχῆς καὶ ἀγνοίας τῶν ἀρμοδίων. Δὲν ἔχουν οὔτε πρέπει νὰ ἔχουν τὸν τόπον τῶν ἐνώπιον τῶν Δημογεροντιῶν. Πρῶτον καὶ κύριον δὲν ἐπρόκηρυχθησαν ἀπὸ καμμίαν, ἀνεγνωρισμένην ὡς τοιαύτην, νομοθετικὴν ἀρχὴν μας. Δεύτερον καὶ οὐσιώδες θὰ ἦτο παράλογον ν' ἀπαιτηθῇ ἡ πρὸς αὐτὰ συμμόρφωσις αἵρετοκριτῶν μὴ γνωρίζοντων παρὰ τὰ στοιχεῖα μιᾶς καὶ μόνης καὶ ἀναλλοιώτου καὶ γυμνῆς δικαιοσύνης. Ἡ κρίσις τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν κατὰ τοὺς κανόνας δικανικῶν ψιλολογημάτων εἰς πράγματα ὅπου τὸ δίκαιον μ. π. ο. υ. ρ. α. ε. ὅπως λέγουσιν στὰ Γιάννενα, εἶναι ἐννομος ὑπεκφυγὴ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην. Ἐφαρμοζομένη δὲ εἰς παρομίαις περιπτώσεις, συντελεῖ νὰ μειώσῃ τὸ γόητρον τοῦ ἀδεκάστου καὶ ἀνεπηρεάστου ἅ, ἀνεξαιρέτως ὅλη ἡ ὀρθοδοξία ἀποδίδει εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ νῦν κατόχου τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Ὅ,τι ὅμως δὲν θὰ γνωρίσῃ ὁ Πατριάρχης, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάρρησιν ἐσκήρτισε πᾶσα ἡπειρωτικὴ καρδιά, εἶναι, ὅτι εἰς τὴν διεκδικήσιν τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος δὲν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ ἐλεοφάγιας· προστέθη καὶ ἐσχάτη προδοσία. Τὰς προνομίας διὰ τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ὑπέστη τόσους διωγμούς, ὧν ἕνεκεν οἱ Πατριάρχαι μας ἐπὶ πενταετίαν ἐπιπταν καὶ ἐσηκώνοντο δίκην ἑλληνικῶν ὑπουργείων καὶ ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ὁ νῦν Ἐθνάρχης μας, ἀπὸ ἀλῆθους ὕνδκτιζων ἀπέβαλλεν ἐγείνετο εἰς κεφαλὴν γωνίας, ὁ ἱατρὸς Τζέτζικας τὸ ἀφ' ἑαυτόν, ἐπῆγεν εἰς τὰ καλὰ καθούμενα νὰ προδώσῃ. Ὁ κ. Τζέτζικας, ἐρωτηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτοῦ, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀρνηθῇ. Ὑπέβαλλεν αἴτησιν εἰς τὸ τουρκικὸν πρωτοδικεῖον ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν χριστιανικὴν δημογεροντίαν ὡς ἀναρμοδίαν νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεώς του. Καὶ τοῦτο χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἰδέαν ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ του· διότι καὶ ὁ τοῦρκος αὐτὸς—ὁ ὁποῖος εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἂν μὴ εἶναι νεότουρκος σέβεται πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς τὴν περιουσίαν τῶν βακοῦφῶν καὶ γιὰ τὴν τιμὴν των—δὲν θὰ τοῦ ἐπεδίκασε τὰ ἱερὰ χρήματα τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

Διὰ τὴν ἐννοήσῃ τις τὸ μέγεθος τῆς τοιαύτης προδοσίας. Δὲν εὐρίσκω προφορωτέραν λέξιν—πρέπει ν' ἀναλογισθῇ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ιστορίας διδασκώμεθα, μεγαλητέραν ἐγγύησιν πρὸς ἀκριβῆ διαφύλαξιν τῶν προνομίων τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, παρ' ὅλα τὰ βεράτια τῶν Σουλτάνων, παρέσχεν ἡ ἀξιοθαύμαστος τάσις τῶν πατέρων μας νὰ λύουν ὅλας τὰς διαφορὰς τῶν εἰ-

ρηνικώς και εξωδικώς. Έπρωτιμούσαν τὸν χριστιανὸν μουχτάρην ἀπὸ τὸν τούρκον καθὼν, τὴν δημογεροντίαν καὶ τὴν μητροπὸλιν ἀπὸ τὰς τουρκικὰς δικαστήρια. Ἀδελφοὶ, ἀνδρὶν δὲ εὐρισκαν τὸ δικαίον των μέχρι λεπτοῦ, ἀρετὸν δι' αὐτοὺς ὅτι ὁ ἀδικῶν ἀδελφός των δὲν παρεδίδοτο ὑπ' αὐτῶν εἰς τῶν ἀγαρηνῶν τὰ χέρια. — α' Ἀς τὸ βρῆ ἀπὸ τὸν Θεὸ ἢ ἐλαγὲν ἡ ἀπλοὶκὴ ἀγαθότης των καὶ, ὡς τοῦ θαύματος, τὸ εὗρισκε κίβλας. Ἐκτοτε, οἱ Τούρκοι ἐξεπολιτίστησαν. ἄλλ' ἡμεῖς τοὺς ἐδιδάχαμεν νὰ μεταχειρισθῶν τὸν πολιτισμὸν ἐναντίον μας. Ἐδημιούργησαν δικαστήρια ὅπου σχίζουν τὴν τριχὰ εἰς δύο· ἄλλ' ἡμεῖς τοὺς τὰ ἐπορευθεύσαμεν μὲ δικηγόρους καὶ μὲ διαδίκους. Τὸ κόψιμον ἐπύκνωσε ἤρχισε τὸ γράφομεν.

Ὁ καιρὸς τοῦ ἀρπαχτικοῦ ἐπέρασεν· ἤλθεν ἡ ἐποχὴ τῶν δοσιμαρίων. Πούλια καὶ ῥέσμια καὶ μαζιμπάδες καὶ ἀρζουάκια καὶ ἰσπάτια καὶ, καὶ, ... μέχρις οὗ μετὰ δικηγόρων καὶ δικαστηρίων ἡ οὐσία τοῦ περὶ οὗ ὁ ἀγὼν δικαίου κατήντα σωστὴ ἀκρίβειος διὰ τὸν κερδίζοντα διαδίδον.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς φωτιᾶς καὶ ἐντεύθεν, ὁ πλοῦτος, ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον των Ἰωαννίνων ἤλαττωθήσαν κατὰ τὰ δύο τρίτα, ἀν' οὗ παραπάνω· αἱ συναλλαγὴ κατ' ἀνάγκην ὀλιγόστευσαν ἀναλόγως καὶ κατὰ σημάσαν καὶ κατ' ἀριθμὸν. Ἀντίθετως αἱ δικαὶ ἐμπολιτισθῶσαν κατ' ἀντίστροφον λόγον. Εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὅμως δὲν ἦτο οὔτε εἰς δικηγόρους· τώρα εἶναι κακμὴ εἰκοσιπενταριά—οἱ πλείστοι νῦν ἀνταρτισμένοι καὶ πολὺ πλουσιότεροι ἀπὸ τοὺς πλουσιότερους κτηματίκας, ἐμπόρους καὶ ἱατροὺς τοῦ τόπου. Τὸ ρητόν: «Ὅπου ἱατροὶ πολλοὶ καὶ φάρμακα πολλὰ, ἐκεῖ καὶ νόσοι πλείσται» ἡμπερὶ νὰ ἡμάρτην δι' ἀποτέλεσμα ὡς καὶ τὸ αἶτιον. Τὸ αὐτὸ λεγόμενον διὰ δικὰς καὶ δικηγόρους ἐν Ἰωαννίνοις, εἶναι ἡ πιστὴ ἐκφρασις μόνου τοῦ αἵτιος. Ὁ δικηγόρος ὑπῆρξεν ὁ ἀσυνείδητος σύμμαχος τῆς ὁθωμανικῆς κυβερνήσεως εἰς τὸ γδύσιμον τῶν χριστιανῶν ραγιάδων χωρὶς κἄν νὰ πέρνη πάντοτε τὴν μερίδα τοῦ λέοντος. Ἐν τῇ ἀργυρολογικῇ του παραπορρᾷ ἀνεκάλυψε δι' αὐτὴν νέας μεθόδους καὶ νέα μέσα πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν δημοσίων του. Ἡ τουρκικὴ κυβερνήσις, ὅταν ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας παρὰ τὴς δικαστηρίου, ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἐξετιμῶν δυνάμει τὸ χρῆσμον δι' αὐτὴν τῆς υπάρξεως αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῶν προαγωγῶν. Αὐτοὶ ἐξετῦρπωναν διὰ τὰ δικαστήρια τῆς μουσουλμανικῆς. Ὅπως τὸ εἶχον προεῖπει ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου, τὰ δικαστήρια κατεδίκασθησαν εἰς μερικὴν ἀργίαν· ὁ ἀριθμὸς τῶν δικηγόρων περιορίσθη· νῆοι δὲν φυλάσσον μὲ τὸν σωρὸν ὅπως προηγήθη· ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλαιοκίνη συνεισδίδουν ἐτράπησαν εἰς ἄλλα ἥτοι ἐπικίνδυνα διὰ τὴν εὐσυνειδησίαν των ἐπαγγέλματος, ἄλλοι ἐξεπατρίσθησαν πρὸς εὐρεσιν ἐντιμωτέρου πόρου ζωῆς, οἱ παλαιοὶ, οἱ σκληρυνθέντες καὶ τὸ ἔργον των, ἐκείνοι οὗς ὁ λαὸς χαρακτηρίζει μὲ τὴν λέξιν «παρὰδομπίστης», κατήλθον καὶ μίαν βαθμίδα παρακάτω εἰς τὴν κλίμακα τῆς ποταπότητος. Αὐτοὶ συνεαῖρσιθῶσαν μὲ καὶ αὐτὴν πηδῆς καὶ συνεισφέροντες αὐτοὶ μὲν τὴν στρεψοδικίαν των οἱ κατ' ἐπιτηδὲς δὲ τὸ ἀνάποδον γράψιμον των, ἐξήκολούθησαν, ὡς μονοπάτιον πλέον, τὴν ἀπογύμνωσιν τῶν ἀδελφῶν των. Κάποιος ἀπὸ αὐτῶν τὰς βδέλλας ἐσυμβούλευσε καὶ ἐξέτελεσε τὴν προδοσίαν των προνομιῶν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας. Ὁ κ. Τζέτζικας, ἀπὸ ἀπαξ ἔχους τὴν ἐντροπὴν ὅταν πρωτοβήγῃς αὐτὰ τὰ χρήματα, ρουκὶν ἦτο νὰ προσθήῃ καὶ νέον ἐγκλημα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ τιμῆματός τῆς τιμῆς του.

Διὰ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ προκείμενον, ἀπὸ τὸ ὅποιον δὲν παρεξήλθον ἀκόπως—οἱ ἀντιπεστέιλαντες μὲν πατριῶται ἐν Ρωμανίᾳ, ὁμοσάλης καὶ Ἀθηναίων, οὗς εὐχαριστῶ δημοσίᾳ διὰ τὴν ἐκτιμῆσιν των, ἐκάλουν τὴν προσοχὴν μου εἰς ἐλεοφαντὴ μόνην καὶ περὶβλεψάν τὸν δεινότερον τῆν... προδοσίαν—τὸ μέτρον τῆς συγχωρέσεως τῶν δημογεροντίων παρακολουθεῖ κατὰ πόδας τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἀποφάσεως

τῆς ἐπαρχιακῆς δημογεροντίας, ὅπως αὕτη παρακολούθησε τὴν ἐν Κων]πόλει ἀφίξιν τοῦ κ. Τζέτζικας, ὅπως αὕτη πάλιν τὴν ματαίωσιν τῶν ραδιογραφῶν, ἐκμυσλισμῶν καὶ ἄλλων ἀποπειρῶν πρὸς πρόληψιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς δημογεροντίας. Ὅμοιοι ὅτι ἡ τοιαύτη ἀλλοτρίωσις δὲν μοι ἐμπνέει ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέτρον. Μήπως προεκλήθη ἀπὸ τὰς αὐτὰς εἰσηγήσεις εἰς ἃς ὀρεῖται καὶ ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἀποφάσεως τῆς δημογεροντίας; Μήπως ἡ Α. Θ. Π. ἐνέπενε εἰς παγίδα ἐπιδείξιως στηθεῖσαν διὰ ὑποβολῆς κατ' ἐπίφρασιν σωτηρίου μέτρου; Ὅσοι παρακολούθησαν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐπιστολίου τοῦ δημογεροντίου Σπείγγου ἀπὸ τὰ παρασκήνια, γνωρίζουν ὅτι ὁ κ. Τζέτζικας καὶ οἱ νομικοὶ συμβούλοι τοῦ βαυκαλιζόνται ὑπὸ τῆς ιδέας, ὅτι ἡ ἀποτυχούσα λαθρογερία τῶν ἐπαρχιακῶν δημογεροντίων, ἐπαναλαμβάνομένη μετὰ μείζονος περιστάσεως ἐπὶ νέον προσώπων δύναται νὰ ἐπιτύχῃ. Ὅμοιοι γὰρ ὅτι ἡ ἀδιαφορὰ στάσις τῆς κοινῆς γνώμης τῆς πλειᾶς Ἰωαννίνων υποβάλλει τὰς ἐλπίδας των.

Ἐνθ' ὅτι τινος ἐστὶν μόνῃ ἡ ἡθικὴ ἀποδοκιμασία τῆς κοινωνίας ἀνέτρεψε καὶ τὴν ἀδράς πληρωθεῖσαν συμπαιγνίαν τῶν διαφερομένων, καὶ τὴν βυσσοδορίαν τοῦ αἰωνίου διὰ τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα τῆς πείτης του προβλεπόντος νομικοῦ συμβούλου τοῦ ἱερατικοῦ συνεδρίου, καὶ ἐματίσας τὸ διαζύγιον Ρόγκου· σήμερον ὁ κ. Τζέτζικας ἀντὶ νὰ ὁστρακισθῇ παρ' ὅλων ἐγένετο ἀνεκτός. Καὶ ὅμως τόσον ἀναιδέης ἐλεοφαντὴ δὲν ἐπανεληθῇ δημοσίᾳ ἐν Ἡεῖρῳ καὶ τὸν καιρὸν τῶν μοναστηριακῶν. Πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ μελέτημα. «Οἱ Ἐλεοφάντοι τῆς Ἡεῖρου» τοῦ μακαρίτου Λαμπρίδου διὰ νὰ εὐρωμεν παρόμοιον τι.

Οἱ ἀρμόδιοι συζητούντες τὸ σκόπιμον καὶ ἐπικαιρὸν τῆς συνενώσεως τῶν δημογεροντίων, ἃς λάβουν ὑπ' ὄψιν τὸν ὅτι ἡ νέα δημογεροντία θὰ ἐκδικάζη τὴν σπουδαίαν, ὅχι καὶ ἐαυτὴν ἀλλὰ διὰ τὰ ἐνδεχόμενα ἀποτέλεσματα τῆς, ὑπόθεσιν τοῦ Ἀναγνωστοπούλου κληροδοτήματος. Δὲν συμπεραίνει νὰ ἐγκαίνισθ' καὶ πάλιν τὸ σύστημα τοῦ ἀφάγε σὺ δὲς μου κ' ἐμένα. Ἀρκετὰ κληροδοτήματα ἐχωνεῖνθῶσαν. Ἡ πόλις ἔχασε τὸ τὸν Παραμυθιώτου καὶ κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὸ τῆς Καστριτσῆς. Περὶ τοῦ Γεωργίου Σταύρου, εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν ἐξουδετέρωσιν καὶ σχεδὸν ἀπώλειαν συνεισέφερεν καὶ ὁ ἐγωῖσμός καὶ ἡ φιλοπατρία τοῦ αὐτοῦ κ. Τζέτζικας, δὲν λέγομεν τίποτε· εἶναι καὶ ἐαυτοῦ ζήτημα ὁλόκληρον.

Ἐλπίζω ὅτι οἱ ὑπέρμαχοι τῆς συγχωρέσεως τῶν δημογεροντίων θὰ εὐρουν τρόπον νὰ ὑπερ-νικήσων τὰ κωλύματα ἄντι τῆς ὑπέδεξα. «Ἀς μὴ ρηθῇ τοῦλάχιστον ὅτι δὲν εὐρέθη κανεὶς νὰ τοὺς φωνίσῃ. Ἄν εἶναι καλὴ τῇ πίστει, θὰ ἴδωσιν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Μὴ κινεῖ τὰ κακῶς κείμενα.

Κ. Τ. Κασσαντζής.

ΦΙΛΗΠΠΟΥΠΟΛΙΣ, 28 Νοεμβρίου. Τηλεγραφεύσιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· ὅτι ὁ Ρώσος πρεσβευτὴς Νελίδω ἐλάβε διαταγὰς παρὰ τῆς κυβερνήσεως του νὰ ἐπιμείνῃ παρὰ τῷ Σουλτάνῳ εἰς τὸ ζήτημα τῶν φυλακιδῶν ἀπαίτων νὰ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσόδος αὐτῶν. Ἐντεύθεν ἀναμένεται πλέον ἡ ἐκδοσις τῶν σχετικῶν φερμανίων.

Βεβαίωται ἐξ ἄλλου ὅτι αἱ δυνάμεις διαπραγματεύονται περὶ ἐκδόσεως τῶν Δαρδανελίων ἐν ἡ περιπτώσει δυστροπίας καὶ πάλιν ὁ Σουλτάνος νὰ ἐκδόσῃ τὰ φερμάνια.

ΒΙΕΝΝΗ, 28 Νοεμβρίου. Ὁ Τσάρος διέταξε τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴν του κ. Νελίδω νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸ ζήτημα τῶν φυλακιδῶν ἀπαίτων τὴν ἐκδοσὶν τῶν φερμανίων.

ΚΩΝΙΝΟΠΟΛΙΣ, 28 Νοεμβρίου. ὥρα 6.50 μ. μ. Ἐξεδόθη σήμερον ὁ Σουλτάνος ἐρᾶς, δι' οὗ ἐπιπράττει εἰς τὰς ἐξ δυνάμεις νὰ ἐγώσιν ἐνταῦθα διπλὰς φυλακίδας. Ἐκδοθῆναι καὶ τὰ φερμάνια τὰ ἐπιπράττοντα τὴν ἰδίαν τῶν Δαρδανελίων διόδον τῶν μελλουσῶν νὰ καταπλεύσων ἐνταῦθα φυλακιδῶν.

ΒΙΕΝΝΗ, 28 Νοεμβρίου. Ὁ Σαὶδ πασάς πρῶν μέγας βεζύρης ὅτις ὑπὸ φόβου καταλήψεως κατέφυγεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρεσβείαν ἐπέσθη νὰ ἀφίστῃ τὸ μέγαρον τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας, ἐπανήλθε δὲ εἰς τὸν οἶκόν του. Ἐπὶ τούτῳ ὅμως ἐγγυήθησαν καὶ αὐτὸν πάντες οἱ πρεσβευταὶ πλήρῃ ἀσφάλειαν, λαβόντες τοιαύτας διαβεβαιώσεις παρὰ τοῦ Σουλτάνου.

ΒΙΕΝΝΗ, 28 Νοεμβρίου. Ἀγγέλλεται ἐκ Ρώμης ὅτι οἱ Ἰταλοὶ ἐπαθον σοβαρὰν ἥτταν ἐν Ἀδυσσινί.

Ἡ εἰδησις κατετάραξε τὴν Ἰταλικὴν κυβερνήσιν, ἡ ποστρέφεται δὲ οὕτῳ τῇ προσοχῇ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τὰ ἐν Τουρκίᾳ συμβαίνοντα.

ΕΚ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἐκ Κων]πόλεως ἀπεστάλη πρὸς φίλον ἐνταῦθα ἐπιστολὴ ἐξ ἧς ἐρανίζομεθα τὰς κατωτέρω δημοστολήνας περικοσῶν. Μετὰ πολλῆς δὲ εὐχαριστήσεως μαυθάνομεν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὅτι ἡ διαφωνία ἦτις εἰσέδυσεν εἰς τὸν ἐν Βησσαγῇ οἶκον Μέντζου (ἢ Ψεύδης) καὶ ὡς ἀφρευκτον συνέπειαν ἤθελεν ἐπιφέρει τὴν διάλυσιν αὐτοῦ ἐξέλιπεν καὶ ἐπανήλθε πλήρως ἡ ἁρμονία εἰς τὸν πατριάρχικον τοῦτον οἶκον ὅστις ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ἡεῖρον πρότυπον παραδειγμα εὐπειθείας καὶ οἰκογενειακῆς εὐμηνίας. Οὐχὶ ἄνευ λύπης θὰ ἐβόλων πάντες τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν συνεθήσαν ὡς ἐν σώμα, διαλυόμενον. Καθὼς δὲ ἀρρετὰς τὰς κρίσεις τοῦ γράφοντος περὶ ἀφροῦ ὅπερ ἡ «Πατρίς» ἐδημοσίευσεν κατὰ τὸν Ἡεῖρῳ τὸν πατριάρχου, εἰ καὶ δὲν εὖελα ἀρμόδιοι νὰ ἀποφασθῶμεν καὶ νὰ συνηγορήσωμεν, εἰς τὰς ἡμετέρας, ὅτι ἡ «Πατρίς» ἦν διευθυνόμενος ὡς πᾶσις Ἡεῖρῳται, νέοι εἰς ἄκρον φιλοπατρίαν, εἰς τὰς γραφέντας δὲ ὠρμηθῇ ἐκ λόγων ἄλλων καὶ ἐξ ἐκείνων καθ' οὗς ὁ βίος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν κεκλημένων εἰς τὴν ἀνωτάτην τῆς ἐκκλησίας ἀρχὴν ὑπόκειται εἰς τὸν ἑλεγγον. Ἰσως αἱ πληροφροῖαι ἐφ' ὧν ἐστηρίχθη δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς ἢ οἱ ἐπιστελλάντες ταύτας εἰς τὴν «Πατρίδα» δὲν ὠρμηθῶσαν ἐκ λόγων ἀποβλεπόντων τὸ κοινὸν καλόν. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν λόγον οὐδένα νὰ ψέξωμεν τοῦ πατριάρχου τὴν ἀγνότητα πολιτείας. Δεόν δὲ μετὰ προσοχῆς νὰ ἐξετάζωμεν ὅσα ἐξέρχονται ἐκ Κων]πόλεως καὶ ἀποστελλόμενα εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις, Βουκουρεστίῳ καὶ ἄλλαχοῦ ἑλληνικὰ φύλλα, ὅστις ἐκὼν παρὰ τὰς πατριάρχικας, ἐν Φαναρίῳ συνεκτιρόνθησαν καὶ πρόσσωπα τὰ ὅποια δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξεμνησθῇ διὰ παροχῆς θέσεων ἢ ἄλλων βοηθημάτων καὶ ἐκτοξεύσῃ νῦν κατ' αὐτοῦ βέλῃ ἀβλαβὴ μὲν παρασύροντα ὅμως ὁποσοῦν τοῖς ἀγνοοῦντας τὰς λεπτομερείας. Εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας προαχόμεθα κυρίως ἐκ τῆς πολιτικῆς ἡτις ἐγένετο τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῳ δι' ἀλληλογραφίαν ἐκ Κων]πόλεως εἰς τὰ Ἀθηναϊκὰ φύλλα. Ἀνθίμου δ' Ζ' δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνέλθει τὰς κλίμακας τοῦ οἰκουμένικου θρόνου καὶ ἐβλεπε περὶ αὐτοῦ αἰμοχαρὴ στοιχία ποθοῦντα τὴν ἄμεσον ἀνατροπὴν του. Ὁ ἀθηναϊκὸς τύπος παρέρχον εἰς τὸ κανὼν πληροφροῖας αἰτίας περιστάσεων τὸν πατριάρχον ὡς προδίδοντα τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ περιάγοντα τὴν ἐκκλησίαν εἰς ὀλεθρον. Τὰ πράγματα δὲν ἐπεβεβαίωσαν οὐδὲν ἐκ τούτων· τὸν αὐτὸν πατριάρχον ἡμεῖς τὴν εὐχαριστίαν νὰ ἴδωμεν τὰ πράγματα τῆς ἐκκλησίας βραδύοντα ὁμαλὴν ὁδὸν καὶ τὰ διάφορα ζητήματα λυόμενα κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ ἔθνους. Βεβαίως ἡ ἀνωμαλία τῶν πολιτικῶν περιστάσεων ἀπατεῖ παρὰ τὸν πατριάρχον ὅθεν ἵνα ἀντιμετωπίσῃ τοὺς παντοίους κινδύνους· ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἀφορμὰς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους θὰ ὀλησάσῃ.

Κων]πολις, 10 Νοεμβρίου 1895

Χθὲς ἀνέγνωσα τὴν προσφιλῆ μοι «Φωνὴν τῆς Ἡεῖρου» ἐν ἧ μετ' εὐχαριστήσεως βλέπω τὰς διαφόρους λαμπρὰς περιγραφὰς περὶ Ἡεῖρου. Εἰς τὸ ἀπὸ 3 δευτέρων φύλλον ἀνέγνω καὶ τὰς ἀρτυρήσεις καὶ τὰ τοῦ οἴκου Μέντζου περὶ οὗ ἀναφέρει δι' εὐρίσκειται εἰς ἀνωμαλίαν. Εὐτυχῶς πρὸ 15 ἡμερῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἐπλήρη πλήρως συνενόησις καὶ ὁμόνοια καὶ ἐξέλιπον πᾶν πνεῦμα ἀπειθείας ὅπερ εἶχε εἰσέδῃ εἰς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ οἴκου. Εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν αὐτοῦ ἀποτέλεσμα συνετέλεσαν αἱ πατρισταὶ καὶ θεματικὰ προτροπὰ φίλου καὶ οὕτω ὁ Pater familias Κώστας Μέντζος ὁ πρὸ τριῶν μηνῶν ἐνταῦθα εὐρισκόμενος—καίτοι ἡ γεροντικὴ του ἡλικία δὲν ἐπέτρεπε πλέον νὰ ταξιδεύῃ—ἔλασε μόνον τὸ ζήτημα τοῦτο χωρὶς νὰ γάβησι χώραν διατηρήσει καὶ νὰ ἀναμειχθῶσι ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ πρόσωπα... Πληροφροῦ δὲ ὅσα ἐκ τῆς «Πατρὸς» Βουκουρεστίου ἐδημοσίευσεν τελευταίως ἐλεγκτικὸν κατὰ τὸν Πατριάρχον ἄρθρον. Παρὰ τὸν Πατριάρχον τοῦτον τὸ ἔθνος ἀναμένει πολλά· οὐ μόνον τὴν τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος τῶν διὰ τῶν ὁδῶν περὶ τελευταίας ἡ Υ. Πύλῃ ἐθίξε καὶ οὕτως ἡ ἀρμόδιότης ἀντὶ τῆς πληρέστατος εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς συνδρά τῶς

νομονομικοῖς ὁρισμοῖς ἀλλὰ καὶ τὴν λύσιν ἄλλων ζωτικῶν ζητημάτων.

ΠΩΓΩΝΙΑΚΑ

Ὁ Χλωμός ἄλλοτε καὶ νῦν—Τὰ κοινοτικά καὶ οἱ καταγραφαί.—Τὰ σχολεῖα.—Ὁ ἀρχιερεὺς καὶ τὰ πατριάρχη.

Ἀπέναντι ὁρῶν ἱστορικῶν, ἐνθα ἡρωικὸν αἶμα κατὰ διαφόρους χυθὲν ἐποχὰς, ἀπὸ τῆς μυθικῆς Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν μέχρις ἐσχάτων ἡμερῶν, ἐξωγόνησεν ὑψικόμους καὶ ἀγρίας ὀρυς, ὑπενθυμίζουσας ὡς ἐκ τούτου πολλὰ τῷ ὑπὸ μελαγχολίας ἀμείως καταλαμβανόμενῳ ὁδοιπόρῳ, ἀπέναντι, λέγω, τῆς ὑψικῆς καὶ χιονοστιβίους Νεμέρας καὶ παρὰ τὰς ὑπαιρέας λωσίσκου, τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, καίτοι ἀρχαῖα κωμῶπολις, ἄλλοτε ποτε ἀκμαζούσα καὶ ἐπὶ πολλὰς θαυμαζομένη ἀρεταῖς, νῦν δὲ ἐν ἀφανείᾳ καὶ ἀσημότητι διατέλῃσα, ὁ Χλωμός, παλαιὰ ἀποικία ἀβραμιαίας Διαιτικῆς οἰκογενείας.

Ὁ Χλωμός, ἀρθμῶν περὶ τοὺς 150 οἰκίσκους, εἶναι ἐκ τῶν πολλῶν κατωκημένων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Δρυϊνουπόλεως, εἰς ἣν ὑπάγεται (Καίμακαμλίκιον Βαστίνης). Τὰ προΐοντα αὐτοῦ, μολὶς ἐξαρκοῦντα διὰ τοὺς ἐντοπίους εἶναι δημοτριακοὶ καρποὶ καὶ ὀλίγα ὀπωρὰι ἀκμαζεῖς πρὸς τοὺς τοῖς ἢ ἀμπελοφυτεῖα καλλιεργουμένην ἐκτεταμέναις γαίαις ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἡ δὲ φυσικὴ τοῦ Χλωμοῦ θέσις, περικυκλουμένη ὑπὸ ὄρεων (Ἁγίου Χριστοφόρου, Παλχαλῶν, Μεϊνέντιον ἀπέναντι δὲ τῆς Νεμέρας) καὶ ἀμφοτερομένου ὑπὸ χειμάρρων (τοῦ Κασταρέλλου καὶ τοῦ Γιανέλλου) εἶναι θαυμασία.

Οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων του κατέλειπον ἀνέκαθεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια, ὡς εἰθιστοὶ ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Ἡεῖρον, καὶ ἀποδημοῦντες εἰς Κωνσταντινούπολιν κατεγίνοντο εἰς διάφορα βιοποριστικὰ ἐπαγγέλματα, διακρινόμενοι ἐπὶ φιλοφιλίᾳ καὶ φιλοπατρίᾳ, ἀπολαύοντες τῆς ἀμεριτοῦ ἐκτιμῆσεως τῶν γνωρίζοντων αὐτοὺς καὶ καταλαμβάνοντες ἐνεκα τοῦ εὐγενοῦς, εὐθέως καὶ τιμίου χαρακτήρος των, ἐπλήθυνον μετὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν θέσιν. Διεκρίνετο δὲ πρὸ πάντων ἡ ὁμοιοῦσα ἄλλοτε συνετηρία τῶν ἀδελφῶν, ἥτις οὐ μόνον τὴν πατριδα οὐδέποτε ἐλημένοι ἐπιδραχέμενοι αὐτῇ ὕλικήν τε καὶ ἡθικὴν προστασίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ξένην ἀκούει, ἐν ἧ ἐργασίᾳ περιουσίαν, ἐβόηθη καὶ ἰσοστάσεις, φρόν βαθείας ἐγνημωσύνης ἀποτίσσει. Δι' οὗ καὶ πλείστα μέρη, ἰδίᾳ τὰ ἐκτετατῶν τοῦ Βοσπόρου χωρία, ἐνθα εὐρηται αἱ ἀδελφότητες, εὐνὴν εὐαγὼν καθιδρυμάτων, σχολῶν, ναδῶν, κ.λ., εἰς τὴν τῶν πρώτων Χλωμιωτῶν γενναιοφυγίαν ὀρεῖσιντο. Ἐκείνῳ δὲ ὅπερ γεγονυῖα τῇ φωνῇ θὰ διακηρύττῃ αἰωνίως τὴν ἀκράν αὐτῶν φιλοπορίαν εἶναι ὁ περικαλλέστατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος δυνάς τῆς κοινότητος, σεμνυνόμενος ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ὧν δὲ εἰς τὸν ἀξιοχρημαστότερον τῆς Ἡεῖρου. 1)

Καὶ τοιοῦτος μὲν ἦν, ἐν συντόμῳ, ὁ Χλωμός ἄλλοτε, τοιαῦτα καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ. Ἄλλ' ἄρα γε δυνάμειθ νὰ ἐπαναλάβωμεν τοὺς αὐτοὺς ἐπαίους καὶ σήμερον; δυστυχῶς ὄχι. Αἱ περισσότεραι οἰκογενεαὶ καὶ δι' αἱ εὐπορτεριαι ἐνεκατέστησαν ὁριστικῶς ἐν Βυζαντίῳ καὶ, ὅπερ χεῖρον, ἐληλυθῶσαν τὴν γενετήριαν γῆν ἐντελῶς, οὐδὲν ἐνδιαφέρον δεικνύουσας, περὶ ἐκκλησιαστικῶν, σχολειακῶν καὶ κοινοτικῶν ἐν γένει ζητημάτων. Οὕτω δὲ ἡ ἄλλοτε, ἀρρεναγωγίον καὶ παρβενναγωγίον, κάλλιστα κατηχησάμενα, συντηροῦσα κοινότης, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀλλοτρίους συντηροῦσα ἐλληνομαθεστάτους καὶ πεπειραμένους καὶ ἱερεῖς ἐχούσας σεβασμίους καὶ θεοσεβεῖς, εὐρηται, τὸ γε νῦν, ἐν ἐλασίᾳ καὶ ἀξιοδρακρῷ καταστάσει, καὶ τούτῳ ἐνεκα τῆς ἀδιαφορίας, ὡς ἐβόημεν εἰπόντες, τῶν συμπατριωτῶν, οἵτινες, ἐγκαταλημπάνουσιν.

1) Ἐν τῷ ναφ' τούτῳ εὐρίσκειται καὶ μίς τῶν 72 μικρῶν εἰκόνων τῶν ὑπὸ τοῦ ἱερωτάτου ἀποστόλου Λουκᾶ ἱστορηθεισῶν.

ὡς μὴ ὄρελε, καὶ αὐτὰς τὰς καθημερινὰς εἰσπραξεις τῆς κοινότητος εἰς χεῖρας ἀσυνειδήτων καταχρῶντων καὶ ἀνόμων ἐφοροπετῶν, ἐνθ' ὅποια ποτε εἶχον σχηματίζεαι καὶ ἀδελφότητα, πλείστας τῇ πατρίδι ὠφελείας παρέχουσας, τῆς ὁποίας καὶ μένει εἰσέτι ἀνεπαρκὴ ἀποθεματικὸν κερθαλίον, ἐξ ὁμοιογνῶν τῶν σιτηροδρόμων Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἑλληνικῆς Τραπεζίης.

Ἐν τῇ σειρά τούτῃ τοῦ λόγου ἡμῶν πολλῶν, ἐκ τῶν ἐν Χλωμῷ, ὀνόματα εἶδε νὰ προσβάλλωμεν εἰς τὴν ἐντελὴ τῶν πάντων περιφρόνησιν, ἀλλ' ἐκτείνοντες αὐτοὺς καὶ ἐπιφέροντες διὰ τὸ μόνον τοῦ ὑπαινιγμοῦ τούτου θὰ συνεισθῶσι πλέον, ἀκούομεθα εἰς τὴν ὑπόμνησιν τῆς κατηχημένης ἐκείνης διόδου, ἥς ἐνεκα κλείουν καὶ στεναλῶν καὶ ἐκάστην, πτωχοί, καὶ γῆραι καὶ ὀρφανὰ, τοῦ Π. Γ. καὶ τοῦ Α.

Οἱ κύριοι οὗτοι, ὧν αἱ πράξεις καὶ ἄλλοτε, ἀνδ' ἀπατόμενοι, ἐξηλέγχθησαν ἐν ταῖς στήλαις τῆς Φ. τῆς Η.», καὶ καθ' ὧν ἀντηγωνίσθη ἐρωμένως, διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τοῦ καρμίου, φιλόπατρι τοῦ Χλωμοῦ τέκνον, δὲν ἐπαύσαν παρόντες ἀίπειτοι μεγάλας ζημίας τῇ κοινότητι. Καὶ δι' ὅν οὐ καταχρῶνται τὸ κοινὸν, ἀπερ ἐμπιστεύονται εἰς αὐτοὺς, ὡς ἐσπρακτορας τῆς κυβερνήσεως, χρεώονσι τὸ κοινοὺν Ταμείον δις καὶ τρίς ὅστιν δὲ, ἀναγκάζοντες τὴν κατωτέρω τάξιν νὰ δούρηται διὰ τὴν ἀδικὴν ἀπόλειαν τῶν μετὰ τοσοῦτων κῶνων κτωμένων χρημάτων.

Πλὴν δὲ τῶν ὕλικῶν τούτων δὲν ἐφοβήθησαν καὶ ἡθικὰς νὰ παράσχῃς ζημίας γενόμενοι, οὐ πρὸ πολλοῦ, αἵτιοι μεγάλου σκανδάλου ἀπασχολήσαντος ἐπὶ πολὺ τοὺς φιλοπατρίδας καὶ δι' αὐτὸν ὕπνῳ καὶ ἀγαπητὸν ἀρχιερεῖα ἡμῶν Σεβασμιώτῳ. ἄγιν Δρυϊνουπόλεως κ. Γρηγόριον (πρῶτον Σαρδίων) πρὸ τοῦ ὁπο

— Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα διήλθε διὰ Πειραιῶς μεταβαίνουσα εἰς Βήσσαν τὸν Πωγωνίου ἡ κυρία Χρηστὶνὰ ἀδελφὴ τοῦ κ. Α. Μέντζου Μέχρις Ἀγ. Τεσσαράκοντα συνώδευσε αὐτὴν καὶ ὁ κ. Γαβριὴλ Δάλμας νέος καλὸς καὶ ρέκτης τῶν καλῶν.

— Ἐν μέσῳ χαρᾶς εὐδαιμονίας ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῇ 12ῃ παρόντος ἐν Πιτεσίῳ τῆς Ρωμανίας, τοῦ ἐκ Ζωνδῆλης τοῦ Ζαγορίου, καὶ ἐν Γκαεσίῳ (Ρωμανίας) γνωστοῦ τραπεζίτου, καὶ μεγίστου ἐκμισθωτοῦ κ. Ν. Σακελλαρίδη, μετὰ τῆς εὐ. ἡμένης ἀγγελομόρφου δεσποίνης Πηνελόπης Ι. Ἰωαννίδου ἐκ Μακρύνου τοῦ Ζαγορίου. ἐν τῇ στέφει παρευρέθη τὸ ἐκλεκτότερον πλῆθος τοῦ Πιτεσίου, καὶ πλείστοι ἡπειρώται τοὺς νυμφικούς στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ ἀπόγονος τοῦ πριγκηπικοῦ οἴκου Σούτσου κ. Γρηγόριος Σούτσος μετὰ τῆς εὐγενεστάτης ἀδελφῆς τοῦ πριγκηπῆ Γκίκα· αἱ εὐχαὶ ἀπάντων συγγενῶν, καὶ φίλων, ὑπὲρ ὁμονοίας, εὐδαιμονίας, εὐτεχνίας, βίου ὀλβίου, καὶ ἀνερέλου, συνοδεύουσι τὸ εὐάριστον ζεῦγος, ὅπερ μετὰ τὴν ταχεῖαν ἀμαξοστοιχίαν τῆς Εὐρώπης, τὸ ἐσπέρας αὐτῆς ἡμέρας, ἀνεχώρησε δι' Εὐρώπην· εὐχομένη ταχεῖαν, καὶ αἰσίαν ἐπάνοδον. Ι. Μ. Δ.

— Μετ' εὐχαριστίας μανθάνομεν τοὺς ἀρραβῶνας τοῦ δικηγόρου ἐν Ἰωαννίνοις, κ. Ν. Γεωργιτση, μετὰ τῆς ἐκ Πρεβέζης δεσποσύνης, καὶ εὐ. ἡμένης, κόρης τοῦ κ. Σχαίφερη εὐχομένη ταχεῖαν στέφιν.

— Τὴν παρελθούσαν παρασκευὴν ἀνεχώρησεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁ αὐτόθι ταγματάρχης κ. Παπάγος κομίζων ἐπιστολὴν τοῦ Διαδόχου πρὸς τὸν κ. Ἀβέρωφ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης λέγεται ὅτι ὁ Διάδοχος καλεῖ τὸν ἐθνικὸν εὐεργέτην νὰ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας κατὰ Μάιον ὅτε θὰ τελεσθῶσιν οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, κατ' ἄλλους δὲ λέγεται ὅτι τὸ ταξιδιον σκοπὸν ἔχει νὰ λύσῃ διαφορίαν ἀναφεύσαν κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Σταδίου.

— Ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ἑλληνικοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν δίκην τὴν διεξαχθεῖσαν συνεβίβη τοῦ ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἐπεισοδίου μεταξὺ τῶν ἱατρῶν Ζαχαρόλα καὶ Δημάκη ἡγόρευσε διὰ μακρῶν ὁ ἡπειρώτης δικηγόρος κ. Δ. Μάρκου μετὰ σθένους ἀναπτύξας πολλὰ κακῶς ἔχοντα ἐν τῷ νοσοκομείῳ, ὡς δὲ ἀναγινώσκουμεν εἰς τὰς Αἰγυπτιακὰς συναδέλφους καὶ ὁ κ. Ἀβέρωφ πολὺ δυσηρεστήθη ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης ἥς τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξε σύμφωνον μετὰ τὰ πράγματα.

— Προχθὲς ἡ Παρασκευὴ Κ. Ὁρολογᾷ ἀνεδέχθη ἐκ τῆς κολυθῆρας τὸ θυγάτριον τοῦ φίλου συμπατριώτου κυρίου Ἀντωνίου Τζουμάρα ὀνομάσασα αὐτὸ Μαρίαν.

— Τῷ φιλότατῳ καὶ ἀξιοτίμῳ πατριώτῃ κ. Ἀποστόλῳ Μπουκῇ, οἰονοπευματοποιῷ ἐν Λαμῖα, ἀπευθύνομεν τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μας ἐπὶ τῇ ἀρτιγεννηθείσῃ κόρῃ του, εὐχόμενοι αὐτῇ βίον μακροχρόνον καὶ εὐτυχῆ. Γ. Σ καὶ Ι. Α. Κ.

— Διήλθεν ἐντεῦθεν ἐπανερχόμενος ἐκ Σύρου ἔνθα εἶχε μεταβῆ πρὸς ἀγορὰν ἐμπορευμάτων καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Στυλίδαν ὁ αὐτόθι ἐμπορευόμενος κ. Νικ. Γ. Πάνος Κραψίτης.

— Ἀφίκετο ἐκ Λαμίας ὁ Κραψίτης κ. Ἰωάννης Μπλέτσος.

— Τῷ ἀγαπητῷ ὡμῖν κ. Παναγιώτῃ Παπαναστασίου εἰς Κουρέντων τῆς Ἠπείρου ὑποστάντι τὰς διδασκαλικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις καὶ ἀριστεύσαντι συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας. Β. Β. Κ. Ι. Χ.

— Τὸν φίλον κ. Ιω. Στεφάνου βουλευτὴν ἐπληξε συμφορά, ὡς ἀνγγέλλθη ἐκ Κύμης διὰ τοῦ θανάτου τοῦ μικροῦ αὐτοῦ τέκνου. Συλλυπούμεθα αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἀτυχήματι τοῦτο.

— Ἀφίκετο ἐκ Μετσόδου καὶ Τρικκάλων ὁ κ. Ν. Γκίκας.

— Διήλθεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μεταβαίνων εἰς Βοστίαν ὁ κ. Ἀπόστ. Χατζόγλου συμβολαιογράφος.

— Εἰς τὸ ἄνωθι τῆς «Μινέρβας» ἀνεγερθὲν ξενοδοχεῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα «Παλλὰς Ἀθήνη» ἐτελέσθησαν δὲ προχθὲς τὴν ἐσπέραν τὰ ἐγκαινία τοῦ νέου τούτου διαμερίσματος διὰ πολυτελοῦς γεύματος ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς μουσικῆς τῆς φρουρᾶς. Τὸ νέον διαμέρισμα εἶνε ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ἐσοχόν. Πλοῦτος, κομψότης εἰς τὴν ἐπίπλωσιν, εὐπρέπεια. αἰθουσαι καὶ δωμάτια (36 εὐάερα. στίλβοντα ἐκ τῆς καθαριότητος, πλουσιώτατα εἰς πᾶσαν εὐμάρειαν. ἐφάμιλλα μετὰ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ξενοδοχείων. Ἀληθὲς ὁ προοδευτικώτατος, ὁ εὐρωπαϊκὸς διευθυντὴς τῆς «Μινέρβας» κ. Γ. Ζαμῖχας εἶναι ἀξίος συγχαρητηρίων διὰ τὰς προόδους τοῦ ὀρειοτάτου καταστήματος αὐτοῦ, ὅπερ ἀπέκτησε τὴν καλλιτέραν πελατείαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

— Ω Πάτρας. Ἡ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον ἐκδοθεῖσα «Ἐφημερίς τῆς Ἠπείρου» ἀφῆκεν ὑγίαν πρὸς τριῶν ἐβδομάδων. Ὁ δὲ Ἰω. Οἰκονόμου οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μετὰ τὴν «Φωνὴν τῆς Ἠπείρου».

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

30 Νοεμβρίου 1895

Εἰκοσάφραγκον	Δρ. 35.75
Λίρα Τουρκίας	» 40.70
Λίρα Ἀγγλίας	» 44.70

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΔΡΟΒΙΑΝΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

(συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 164 φύλλου)

Οἱ κάτοικοι συναισθανόμενοι τὴν ἀπαραίτητον τῆς ἐνώσεως τῶν σχολείων ἀνάγκην ἤν καλῶς ἐσκέπτοντο τὸ 1855—1857 οἱ καλοὶ κάγαθοι συμπατριῶται οἱ ἐν Πάτραις παρεπηδημοῦντες καὶ ἐμπορευόμενοι, οἵτινες καὶ κεφάλαια χρηματικὰ (α) εἶχον σχηματίσει, ἀμέσως μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας συνήνεσαν καὶ συνεφώνησαν ἐν κοινῇ συνεδριάσει αἱ δύο αὐταὶ κοινότητες καὶ ἤνωσαν τὰ σχολεῖα. Δὲν εἶνε νέα ἡ ἰδέα τῆς ἐνώσεως ἀλλ' ἀτυχῶς παρέμεινεν ἀπλῶς ἀναγεγραμμένη ὡς πόθος καὶ ἀπόφασις τῶν δύο κοινοτήτων Δροβιάνης πρὸς ἐκτέλεσιν μέχρι τοῦ 1894 ὅποτε τῇ δραστηρίᾳ καὶ ἀξιεπαίνῳ ἐνεργείᾳ τῶν ἐφοροεπιτρόπων καὶ ἄλλων ἐξόντων ἀνδρῶν προὐκάλεσαν πάραυτα τὴν ἔνωσιν, ὥστε τὸ ὄνειρον καὶ ὁ πόθος ἔλαβον σάρκα καὶ ὄσθα. Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ὁ ἐνθουσιασμός κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς ἐνώσεως τῶν σχολείων κρουομένων χαρμολύπῃ τῶν κωδῶνων πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Παρέστη ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἣν πᾶς Δροβιανίτης πρὸ πολλοῦ ἐπόθει καὶ βρυχαλῶν ἐπὶ τῇ ἀναβολῇ ἡρώτα «πότε θὰ ἐνωθῶν τὰ σχολεῖα;» Ἰδοὺ αἱ εὐχαὶ καὶ ὁ πόθος ἐπληρώθησαν, ἰδοὺ αἱ σχολαὶ ἀπὸ τοὺς ναοὺς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ἁγίου Νικολάου μετετέθησαν εἰς τὸν εὐθὺν καὶ βαθύσκιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου λόφον. Τίνος καρδία δὲν πάλαι ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ; Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἀγάλλεται διὰ τὴν ἐορτὴν τῆς ἐνώσεως τῶν σχολείων, ἥτις εὐτυχῶς συνέπεσε τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἀγίου, ὅφ' οὗ ὁ ναὸς οὗτος ἐπικαλεῖται καὶ ἔτι μᾶλλον διότι πρῶτην τότε φορὰν, ἔπειτα ἀπὸ 300 ἔτη, συνῆλθον ἀμφοτέραι αἱ κοινότητες καὶ ἐώρτασαν ἀπὸ κοινοῦ τὸν ἅγιον Δημήτριον, συλλειτουργησάντων τῶν ἱερέων τῶν δύο κοινοτήτων. Ἀληθῶς τοῦτο διότι ἡ Ἀνω Κοινότης ἔχει ἰδιαιτέραν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐκκλησίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐτελεῖτο κοινὴ λειτουργία τὴν 26 Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ τινὰς ἄλλας ἡμέρας γίνεται ἐν τῷ ἁγίῳ Δημητρίῳ κοινὴ λειτουργία καὶ ἰδίᾳ τὴν Τρίτην ἡμέραν τῆς Διακαινησίμου, ἣν τιμῶσι καὶ ἐωρτάζουν ἀπὸ κοινοῦ ἀμφοτέραι αἱ κοινότητες, ποιοῦσι καὶ τὸν χαιρετισμὸν τῆς Ἀναστάσεως, εἰς, εἰς κατὰ τάξιν καὶ ἡλικίαν χαιρετιῶνται διὰ τοῦ τωτηρίου προσφωνήματος «Χριστὸς ἀνέστη καὶ εἰς ἔτη πολλά». Κάθονται τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ χαριέντος καὶ βαθυσκίου τούτου λόφου μέχρι τῆς ἑκτῆς καὶ ἐπέκεινα ὥρας, ἐνθα τραγουδοῦσι καὶ χορεύουσιν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀρεκτά. Εἶνε ἡ μόνη ἡμέρα τῶν δύο κοινοτήτων πρὸς κοινὴν διασκέδασιν· τὸ πᾶν θυσιάζεται δι' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἐξ ἧς καὶ τὸ δημῶδες ἔσμα·

«Ἐτοῦτ' ἡ Τρίτη νᾶρχεται

πέντε φορὰς τὸν χρόνον

Ἡ δὲ θέσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνηγέρθη τὸ κτίριον τῆς ῥηθείσης κοινῆς καὶ κεντρικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, εἶνε θέσις γραφικωτάτη καὶ ὠραιότατη. ὁ ἱστάμενος ἐπ' αὐτῆς ἔχει πρὸς Ν. τὴν Ἀνω Κοινότητα καὶ πρὸς Β. τὴν Κάτω Κοινότητα· εἶνε λόφος ἱστορικὸς πλήρης γλῶσς κατὰ τὴν ἀνοιξιν, ὅτε ἀπὸ τῶν πλευρῶν του φθάνουν εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ τὰ φαιδρὰ καὶ χαρμόσυνα τῶν ἀηδόνων λαλήματα, τὰ ὁποῖα ἐνωνοῦνται μετὰ τοὺς ἥχους τῶν εἰς μίαν θελκτικὴν ἁρμονίαν. Ἡ θέσις λαμπρὰ καὶ ἡ ἐν λόγῳ Ἀστικὴ σχολὴ ὠφέλιμος ἐνταῦθα καὶ τοῖς πύρξιν ἀλλὰ δεῖται συνδρομῆς καὶ ὑποστηρίξεως, οἷον

(α) Οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐκτὸς τοῦ 1856—1857 ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου καὶ τὸ 1873—1876 εἰς τὰς ἡμέρας Ἱερεμίου ἱερομονάχου καὶ Ζήσης ἱερέως. Ὁμοίως καὶ τὸ 1824—1826 ἐπὶ Σιδέρῃ Πράττικῃ, Μήτσει Ζώτου. Τσιγγῶν καὶ τοῦ λογιωτάτου Κωνσταντίνου Πάνου, ὃν καὶ σχολάρχην αἱ κοινότητες διώρισαν ὁμοίως καὶ τὸ 1872—1873 εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγίου Δρυϊνουπόλεως Ματθαίου Πετρίδου, ὅστις ἐν τινὶ κοινῇ ἐν Ἀγίῳ Δημητρίῳ συνεδριάσει προσεφώνησε καὶ λόγον, οὕτως ἡ ἀρχὴ «Ἐλλήνες μὲν σοφίαν ζητοῦσι, Ἰουδαῖοι δὲ σημεῖον αἰτοῦσι.»

οἱ πόροι δὲν ἐξαρκοῦν πρὸς συντήρησιν καὶ μισθοδοτήσιν τῶν διδασκάλων. Ὁ μέγας τῆς σχολῆς ταύτης σκοπὸς εἶνε ὑψηλὸς ὑψηλότατος καθίστησιν ἀναγκαιοτάτην τὴν συνδρομὴν καὶ ὑποστήριξιν παντὸς φιλομούσου καὶ φιλοπατρίδος συμπατριώτου. Τὰς ἐλπίδας αὐτῆς στηρίζει εἰς τὰ ἀπανταχοῦ εὐρισκόμενα τῆς Δροβιάνης τέκνα. τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἐλησμονήσαν τὴν φίλην αὐτῶν πατρίδα, οὔτε δὲ καὶ ἤδη θὰ λησμονήσωσιν αὐτὴν εἰμὴ θὰ σπεύσωσιν ἀρωγὰ μετὰ προθυμίας, διότι ἐν τῇ προσφιλεῖ ταύτῃ κωμοπόλει ἀνέκαθεν ἐκαλλιεργεῖτο ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία· οὐκ ἔλλειψαν σχολεῖα (α) καὶ διδασκαλοὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἀναλόγως τῆς τότε φιλοσοφικῆς τῆς Ἠπείρου καταστάσεως. Τίς ἐξ ἡμῶν ἀγνοεῖ ὅτι ἐντεῦθεν ἐξῆλθον διδασκαλοὶ καὶ κληρὸς πεπαιδευμένος; Διάφοροι δὲ μνημονεύονται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὡς ὁ Γκύνης ὅστις ἐποίησε τὸν οἶκόν του σχολεῖον καὶ διενυκτέρευσε ὁ ὅσιος Νεῖλος, Ἀνθίμος ἱερομόναχος (1607), Παπᾶ Ἰωάννης (1685), Κωνσταντῖνος ἱερομ. (1690), Χρηστοδούλος (1713), Παπᾶ Κώνστας (1765), Ἱερεμίας, Ζήσης ἱερεύς, Χαρίτων ἱερεύς, Χαρίτων Μαργαρίτης (1783—1825), Χρήστος ἱερεύς (1827), Μαργαρίτης Παπᾶ Χρήστου (1830—1851) Ἀθανάσιος Πρωτοπαπᾶς (1833—1864) κτλ. καὶ ἄλλοι οἵτινες διέπρεψαν ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ ὡς ἱερεῖς διδασκαλοὶ καὶ γραμματεῖς, ὡς καὶ ἤδη διαπρέπουσιν ὡς φιλόλογοι, καθηγηταί, σχολάρχαι, διδασκαλοὶ συγγραφεῖς, γραμματεῖς, νομικοὶ, ἱατροί, ἔμποροι καὶ ἄλλοι διαφόρων ἐπαγγελμάτων κτλ. ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Κων(πόλει, Ἠπείρῳ καὶ ἄλλοις μέρεσιν. Ἑλληνικὴν ἐστὶν ἐν τῇ Κάτῳ Ἠπείρῳ διετῆρει ἐξ ἀρχῆς ἡ Δρόβιανη, εἰς ἣν ἤρχοντο πολλοὶ ἐκ τῆς Λυτζουρίας, Δροπόλεως καὶ τῶν περὶξ καὶ ἐδιδάσκοντο οὐ μόνον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἀλλὰ καὶ τὰ ἀναγκαϊότερα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς μαθημάτων καὶ ἐπανακάμποντες οὗτοι εἰς τὰς πατρίδας των συνίσταν μικρὰ σχολεῖα δι' ὧν ἐπολλαπλασιάζοντο τὰ γράμματα, ὡς ὁ Πέτρος Χρηστίδης ὁ Δρυϊνουπολίτης, ὅστις ἐδιδάσκετο οὐ μόνον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς μουσικῆς μαθήματα παρὰ τοῦ λογιωτάτου Κωνσταντίνου Πάνου, ὅστις ἦν κάτοχος ὑπερέβαινε καθ' ὑπερβολὴν τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν εὐφωνίαν· ἐψάλλε δὲ οὕτω καὶ ἐθελγε καὶ λίθους καὶ δένδρα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ σχολὴ τῆς κωμοπόλεως ταύτης συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάσωσιν καὶ διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν φῶτων· ἐκάστη κοινότης εἶχεν ἀνὰ ἐν σχολεῖον διηρημένον εἰς δύο τμήματα, ἀλληλοδιδασκτικὸν καὶ Ἑλληνικόν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνὰ ἐν ἀλληλοδιδασκτικόν καὶ ἐν κοινὸν Ἑλληνικόν, ἀλλ' ἀληθῶς εἰπεῖν ἀμφοτέρα ὑπὸ τὴν πραγματικὴν ἀξίαν. Ἀπαντα τὰ σχολεῖα ταῦτα διετηροῦντο μετὰ πολλῆς τῆς φιλοτιμίας ὑπὸ τῶν κοινοτήτων ἐκάστης συνοικίας καὶ ἐνορίας διὰ προαιρετικῆς ἢ ἐπιβαλλομένης συνεισφοράς τῶν ἐαυτῶν κατοίκων ἢ ἐκ μοναστηριακῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν βοθητῶν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εὐεργετικῶς βοηθία καὶ μερίμνα ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὐρισκόμενων συμπατριωτῶν. Ἡ Δρόβιανη διὰ τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ τὰς παλαιὰς ἀναμνήσεις δεῖται μεγαλειτέρας πνευματικῆς ἀναπτύξεως, διότι ἡ Δρόβιανη εἶνε κέντρον σπουδαιοτάτου ἔχουσα περὶ 19 ἄλλα χωρία ὧν ἡ μακροτέρα ἀπόστασις εἶνε 2 ὥρῶν μόλις καὶ τὰ ὁποῖα εὐκόλως δύναται νὰ πέμπωσι μαθητὰς εἰς τὴν κεντρικὴν ταύτην Ἀστικὴν σχολήν, ἐνθα καὶ οἱ ὅλως ἀποροὶ δύναται κάλλιστα ἐκ τῶν περὶξ νὰ φοιτῶσιν ἄνευ χρηματικῆς ἀπάνης λαμβάνοντες καὶ αὐτὸν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οἴκου των καὶ ἔχοντες μάλιστα ἐνταῦθα καὶ αὐτὴν τὴν κατοικίαν δωρεάν, δυνάμενοι δὲ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸν οἶκόν των κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν.

(Ἀκολουθεῖ)

(α) Ἐκτέκνῃτο ἄλλοτε καὶ βιβλιοθήκας ἐχούσας ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ χειρόγραφα ἱστορικὰ, μαθηματικὰ καὶ μουσικὰ.

Τύποις Ἰωάννου Νικολαΐδου